

คู่มือครู

หนังสือเรียน

ADOSPHERE 1

Pour les professeurs de français en Thaïlande

par

Chongkonn SUPAVEJ

La-iad CHUTANANT-Kingkaew AREERAK

Préface

Apprendre une langue c'est avant tout apprendre à communiquer, et ce dans un contexte social et culturel bien particulier. L'accent doit donc être mis sur l'acquisition de la compétence de communication, qu'elle soit orale ou écrite, dans des situations données de la vie réelle. C'est le principe qui régit l'approche communicative qui est désormais favorisée dans l'apprentissage des langues étrangères. Communiquer, c'est agir, c'est vivre. La communication n'a de sens que dans l'action réelle et non dans la simulation de situations imaginaires lointaines et souvent improbables, déconnectées de la réalité de l'apprenant. C'est ce que l'on appelle la perspective actionnelle qui préconise de mettre l'élève au centre de la démarche d'apprentissage en lui faisant accomplir des tâches en interaction avec les autres. La combinaison de ces deux approches, communicative et actionnelle, vise donc une utilisation active de la langue pour communiquer et non plus un apprentissage « par cœur » de structures grammaticales figées, hors contexte. En classe, il n'y a pas une seule bonne réponse à une question, qui serait détenue par le professeur, mais toute une déclinaison de réponses possibles selon le message que l'élève souhaite faire passer.

Dans cette nouvelle perspective pédagogique, le rôle du professeur change donc considérablement par rapport aux méthodes plus traditionnelles. Il n'est plus le « maître » unique détenteur du savoir mais le catalyseur qui encourage une participation orale spontanée de ses élèves, en créant une atmosphère ludique, conviviale qui met chacun en confiance. C'est afin d'accompagner dans cette nouvelle démarche les enseignants thaïlandais de français des écoles secondaires qu'a été conçu ce guide pédagogique.

A la suite des présentations des méthodes de FLE les plus récentes par plusieurs éditeurs français, les enseignants thaïlandais des écoles secondaires ont choisi dans leur grande majorité la méthode Adosphère publiée chez Hachette FLE. Le Service de coopération et d'action culturelle de l'Ambassade de France en Thaïlande soutient et encourage ce renouvellement de supports pédagogiques pour l'enseignement du FLE et félicite les professeurs d'avoir choisi une méthode particulièrement moderne et attrayante, dotée d'une forte composante numérique. Les lycéens étudieront le français en s'amusant, mais aussi ils « apprendront à apprendre », développant ainsi une plus grande autonomie et s'approprient seuls de nombreuses connaissances dans les quatre domaines de compétences incontournables définies par le Cadre européen commun de référence pour les langues (CECRL) : la compréhension orale, la compréhension écrite, la production orale et la production écrite. Munis de ces compétences langagières et culturelles, ils pourront présenter l'examen du DELF scolaire et réussir les épreuves de niveau A2 en fin de Matthayom 6, l'équivalent de la terminale en France. Grâce à ce diplôme de langue française internationalement reconnu, ils pourront être admis dans les départements de français des universités thaïlandaises pour poursuivre des études françaises ou entrer dans la vie active en attestant de leurs compétences en français, atout professionnel indéniable.

L'éditeur Hachette FLE a sollicité la collaboration des anciennes inspectrices de français, Dr. Chongkonn SUPAVEJ, Mademoiselle La-iad CHUTANANT et Mademoiselle Kingkaew AREERAK, afin de réaliser l'adaptation du guide pédagogique de la méthode pour les enseignants thaïlandais. Celles-ci l'ont fait en prenant en compte le contexte thaïlandais d'enseignement du FLE, ajoutant conseils et explications pédagogiques ainsi que quelques corrections d'erreurs rencontrées à la relecture. Le guide est mis à la disposition des enseignants qui souhaitent utiliser la méthode Adosphère avec leurs élèves dès la rentrée scolaire de mai 2013. Il est téléchargeable sur le site Internet de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français : www.atpf-th.org

ainsi que sur celui de l'Ambassade www.ambafrance-th.org. Il a pour but d'accompagner les enseignants dans leur exploitation de la méthode pour mener à bien les activités qui y sont proposées, dans une approche communicative et actionnelle.

Au nom du Service de coopération et d'action culturelle de l'Ambassade de France en Thaïlande, je tiens à remercier les ex-inspectrices de français qui ont consacré un temps et une énergie considérables à la rédaction de ce guide qui représente une aide extrêmement précieuse pour le travail en classe des enseignants et des élèves. Merci également à Madame Capucine PICHARD, professeur de français à l'Alliance Française et stagiaire à l'Ambassade de France, qui a eu la gentillesse d'assurer la relecture du guide et d'y apporter de précieux commentaires. Merci enfin à l'éditeur Hachette FLE pour la cession des droits d'auteur du guide pédagogique Adosphère qui permet l'impression et la diffusion de la version adaptée au public thaïlandais.

Le renouvellement du matériel pédagogique pour l'enseignement du français dans les écoles secondaires thaïlandaises va de pair avec la définition d'un programme d'enseignement du FLE de la classe de Matthayom 4 à 6, basé sur les recommandations du Ministère thaïlandais de l'éducation pour l'enseignement des langues étrangères et du Cadre européen commun de référence pour les langues, qui définit clairement les objectifs de compétences à atteindre en fin de lycée, prépare les élèves à l'examen du DELF et fait le lien avec la poursuite des études françaises à l'université.

Nous remercions très sincèrement les professeurs thaïlandais de leur engagement quotidien et passionné pour l'enseignement de la langue française partout dans le Royaume. Nous leur souhaitons une agréable lecture de ce guide et beaucoup de plaisir et de réussite dans leurs échanges avec les élèves en classe de français.

Anne-Emmanuelle GROSSI
Attachée de coopération pour le français
Ambassade de France en Thaïlande
Le 19 mars 2013

คำชี้แจง

หนังสือเรียน Adosphère 1 เขียนโดย Céline Himber อาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสสำหรับคนต่างชาติ จาก Université de Paris 3 เป็นผู้เขียนเรื่องการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสมาแล้วหลายเล่ม และ Marie-Laure Poletti ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารจากสถาบันฝึกอบรมครูนานาชาติ CIEP สำหรับคู่มือการสอนฉบับภาษาฝรั่งเศสจัดทำโดย François Makowski โดยมี Joëlle Bonenfant เป็นผู้จัดทำ Tests – Révisions et Approfondissements ชุดการสอนนี้ใช้ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารระบบปฏิบัติการทางภาษาที่เรียกว่า les démarches actionnelles ตามที่สภายุโรปกำหนด ทฤษฎีการสอนนี้เป็นเรื่องใหม่สำหรับครูที่เริ่มสอนภาษาฝรั่งเศสและครูที่ไม่ได้รับการอบรมด้านเทคนิควิธีการสอนในระยะเวลา 5-10 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากเมื่อมีการกระจายอำนาจทางการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ ทำให้ขาดศึกษานิเทศก์วิชาภาษาฝรั่งเศสและไม่มีผู้รับผิดชอบภาษานี้โดยตรง ดังนั้นการใช้คู่มือการสอนเป็นภาษาฝรั่งเศสอาจเกิดอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถสอนให้บรรลุจุดประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ดังนั้น คู่มือการสอน Adosphère สำหรับประเทศไทยซึ่งจะเริ่มใช้เล่ม 1 ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา 2556 จึงเป็นฉบับกึ่งภาษาไทยและกึ่งภาษาฝรั่งเศส

ด้วยเหตุผลดังกล่าว อดีศึกษานิเทศก์ภาษาฝรั่งเศสจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องช่วยดำเนินการพัฒนา คู่มือการสอนนี้ให้สามารถใช้ได้ง่ายขึ้นและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผู้เรียนสามารถสอบวัดความสามารถทางภาษาตามมาตรฐานสากล DELF Scolaire A 1 และ A2 ซึ่งนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนภาษาฝรั่งเศสควรมีความสามารถระดับนี้

ศึกษานิเทศก์ผู้จัดทำคู่มือครูเล่มนี้ได้อธิบายศัพท์เทคนิคการสอนและวิธีสอนเป็นภาษาไทยในระยะแรกๆ ขยายความรู้วิธีการจัดกิจกรรมให้เข้าใจง่ายและนำไปปฏิบัติได้ ให้ความรู้เสริมด้านวัฒนธรรมฝรั่งเศส เสนอแนะกิจกรรมเพิ่มเติมแบบฝึกหัดการออกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนไทย จัดทำตัวอย่างคำตอบที่เป็นไปได้ แกะไขที่ผิดพลาดในหนังสือและในเฉลยคำตอบที่พบ นอกจากนี้ผู้จัดทำยังได้เทียบเคียงจุดประสงค์การเรียนรู้ของหนังสือเรียน กับตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนสามารถตรวจทานการสอนและการสอบว่าได้ดำเนินการครบถ้วนทุกมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่

โรงเรียนที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(Maunuel numérique) จะมีกุญแจ USB ซึ่งผู้สอนจะสามารถฉายภาพ เปิดเสียง เปิดวิดีโอวัฒนธรรม ร้องเพลงแบบคาราโอเกะ ประกอบการฝึกปฏิบัติได้สะดวกมาก นับว่าเป็นชุดการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสูง ซึ่งจะกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ผู้สอนจะใช้หนังสือเรียนฉบับสำหรับครูที่เรียกว่า Tout en un ร่วมกับ CD ROM MP 3 ซึ่งบันทึกเสียงบทเรียนแบบฝึกหัดและแบบทดสอบพร้อมเฉลย สำหรับนักเรียนจะมีหนังสือเรียนและสมุดแบบฝึกหัด (Livre de l'élève et le cahier d'activités) พร้อมทั้ง CD audio สำหรับฟังบทเรียนและทำแบบฝึกหัดทบทวน ผู้จัดทำคู่มือการสอนมั่นใจว่าไม่ว่าครูจะสอนด้วยหนังสือเรียนธรรมดาหรือด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผลการเรียนรู้จะมีคุณภาพสูง หากครูสามารถดำเนินการสอนตามระบบปฏิบัติการทางภาษาได้ครบถ้วน ด้วยการศึกษาคู่มือครูฉบับนี้ อย่างละเอียด

การสอนโดยยึดหลัก les démarches actionnelles เป็นการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาทั้งสี่ในทุกขั้นตอน วางพื้นฐานการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักการสืบค้นหาข้อมูล รู้จักการแก้ปัญหา ค้นพบวิธีการเรียนของตนเอง พัฒนาทักษะเฉพาะตัว และทักษะที่เชื่อมโยงหรือการบูรณาการภาษาฝรั่งเศสกับวิชาต่าง ๆ

ก่อนสอน ผู้สอนควรศึกษาบทนำอย่างละเอียด ส่วนวิธีการสอนเป็นรายบทที่เสนอในคู่มือครูนี้ เป็นเพียงข้อเสนอแนะ ผู้สอนอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม อนึ่ง คู่มือครูมิใช่แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยใช้กิจกรรมฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอน ผสมผสานทักษะต่าง ๆ ตามที่ผู้สร้างบทเรียนได้จัดทำไว้ แต่ผู้สอนมีสิทธิเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพและความสามารถของผู้เรียนของตน

คณะผู้เขียน

จกกล สุภเวษย์ - ละเอียด จุฑานันท์ - กิ่งแก้ว อารีรักษ์

19 มีนาคม 2556

SOMMAIRE

Préface.....	01
Introduction méthodologique.....	1
Module 0	16
Module 1 Lucille	25
Module 2 Xavier	57
Module 3 Lise et Léa	80
Module 4 Loïc	102
Module 5 Imane	125
Module 6 Oscar	151
Module 7 Alice	170
Module 8 Samuel	187
Tests Révisions et Approfondissements	207